

॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥

तदेवंविजयः प्राप्तः पुनः संशयितः कृतः ॥ अबुद्धिरेषामहतीधर्मराजस्य पाण्डव ॥ १२ ॥ यदेकविजये युद्धं पाणितं घोरमीदृशं ॥ सुयोधनः कृतीवीर एकायनगतस्तथा ॥ १३ ॥ अपि चोशनसा गीतः श्रूयतेऽयं पुरातनः ॥ श्लोकस्तत्त्वार्थसहितस्तन्मे निगदतः शृणु ॥ १४ ॥ पुनरावर्तमानानां भग्नानां जीवितैषिणां ॥ भेतव्यमरिशोषाणामेकायनगताहिते ॥ १५ ॥ साहसोत्पतितानां च निराशानां च जीविते ॥ न शक्यमग्रतः स्थातुं शक्रेणापि धनं जय ॥ १६ ॥ सुयोधनमिमं भग्नं हतसैन्यं हृदंगतं ॥ पराजितं वनप्रेप्सुं निराशं राज्यलंभने ॥ १७ ॥ कोन्वेषसंयुगे प्राज्ञः पुनर्द्विद्वे समाह्वयेत् ॥ अपिनो निर्जितं राज्यं न हरेत् सुयोधनः ॥ १८ ॥ यस्त्रयोदशवर्षाणि गदया कृतनिश्रमः ॥ चरत्यूर्ध्वं चतिर्यक् च भीमसेनजिघांसया ॥ १९ ॥ एनं चेन्न महाबाहुरन्यायेन हनिष्यति ॥ एषवः कौरवो राजा धार्तराष्ट्रो भविष्यति ॥ २० ॥ धनं जयस्तु श्रुत्वैतत्केशवस्य महात्मनः ॥ प्रेक्षतो भीमसेनस्य सव्यमूरुमताडयत् ॥ २१ ॥ गृह्यसंज्ञांततो भीमो गदया व्यचरद्रणे ॥ मंडलानि विचित्राणि यमकानीतराणि च ॥ २२ ॥ दक्षिणं मंडलं सव्यं गोमूत्रकमथापि च ॥ व्यचरत्पाण्डवो राजन्नरिं संमोहयन्निव ॥ २३ ॥ तथैव तव पुत्रोऽपि गदामार्गं विशारदः ॥ व्यचरह्युचित्रं च भीमसेनजिघांसया ॥ २४ ॥ आधुन्वंतौ गदे घोरं चंदनागरु रूषिते ॥ वैरस्यांतं परीप्संतौ रणे क्रुद्धा विवांतकौ ॥ २५ ॥ अन्योन्यंतौ जिघांसंतौ प्रवीरौ पुरुषर्षभौ ॥ युयुधाते गरुत्मंतौ यथानागामिषैषिणौ ॥ २६ ॥ मंडलानि विचित्राणि चरतो नृप भीमयोः ॥ गदासंपातजास्तत्र प्रजङ्गुः पावकाचिषः ॥ २७ ॥ समं प्रहरतोस्तत्र शूरयोर्बलिनोर्मध्ये ॥ क्षुब्धयोर्वायुनाराज नृद्वयोरिव समुद्रयोः ॥ २८ ॥ तयोः प्रहरतोस्तुल्यं मत्तकुंजरयोरिव ॥ गदानिर्घातसंहादः प्रहाराणामजायत ॥ २९ ॥ तस्मिंस्तदा संप्रहारे दारुणे संकुले भृशं ॥ उभावपि परिश्रान्तौ युध्यमानावरिंदमौ ॥ ३० ॥ तौ मुहूर्तं समाश्वस्य पुनरेव परंतप ॥ अभ्यहारयतां क्रुद्धौ प्रगृह्य महती गदे ॥ ३१ ॥ तयोः समभवद्युद्धं घोररूपमसंवृतं ॥ गदानि पातैराजेंद्रतक्षतोर्वै परस्परं ॥ ३२ ॥ समरे प्रद्रुतौ तौ तु वृषभाक्षौ तरस्विनौ ॥ अन्योन्यं जघ्नतुर्वीरौ पंकस्थौ महिषाविव ॥ ३३ ॥ जर्जरीकृतसर्वांगौ रुधिरेणाभिसंप्लुतौ ॥ ददृशाते हिमवति पुष्पिताविव किंशुकौ ॥ ३४ ॥ दुर्योधनस्तु पार्थेन विवरे संप्रदर्शिते ॥ ईषदुन्मिषमाणस्तु सहसा प्रससारह ॥ ३५ ॥ तमभ्याशगतं प्राज्ञो रणे प्रेक्ष्य वक्रोदरः ॥ अवाक्षिपद्गदां तस्मिन्वेगेन महता बली ॥ ३६ ॥ आक्षिपंतं तु तं दृष्ट्वा पुत्रस्तव विशांपते ॥ अवासर्पत्ततः स्थानात्सामोघान्यपतद्भुवि ॥ ३७ ॥ मोक्षयित्वा प्रहारं तं सुतस्तव सुसंभ्रमात् ॥ भीमसेनं च गदया प्राहरत्कुरुसत्तम ॥ ३८ ॥